

PALLAS: 2e informatiebijeenkomst gemeente Zijpe 31 Mei 2011

1

DINSDAG 31 Mei 2011
Gemeentehuis Schagerbrug

Op dinsdag 31 mei vond in het Gemeentehuis te Schagerbrug de tweede informatiebijeenkomst over de architectuur en landschappelijke inpassing van de kernreactor PALLAS in Petten plaats. Tijdens deze zogenaamde terugkombijeenkomst presenterden de architecten Robert Collignon (DHV) en Adriaan Geuze (West8) hun 'professionele terugvertaling' van de maatschappelijke wensen die tijdens de eerste bijeenkomst (28 april; verslag zie www.het-portaal.net) zijn verzameld.

Introductie

Met de realisatie van de nieuwe kernreactor 'PALLAS' wil Nuclear Research and consultancy Group (NRG) de productie van isotopen voor de nucleaire geneeskunde en de onderzoeksactiviteiten in Petten voortzetten. PALLAS vervangt op termijn de huidige reactor, die verouderd is.

Het PALLAS-projectteam en de gemeente Zijpe vinden de ideeën en wensen van betrokken burgers en belanghebbenden over dit nieuwbouwinitiatief van groot belang.

Het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) hecht als onafhankelijke partij in dit project sterk aan heldere communicatie over het proces voor het verkrijgen van voldoende draagvlak voor het besluitvormingsproces en het in kaart brengen van alle maatschappelijke verwachtingen.

Op basis van dit gedeelde standpunt is maatschappelijk communicatiebureau Het Portaal door het Ministerie van EL&I, het PALLAS-projectteam en de gemeente Zijpe gevraagd om over het thema 'landschappelijke inpassing en architectuur' in Petten twee bijeenkomsten te organiseren. Eén om te informeren en te luisteren, en één om op basis van de eerste bijeenkomst een zogenaamd 'concept beeldkwaliteitsplan' aan alle betrokkenen te kunnen presenteren.

Dit document is bedoeld om mee te sturen in de aanbesteding van PALLAS.

Welkomstwoord Marian Dekker, burgemeester van Zijpe

Na een korte introductie van avondvoorzitter en communicatieadviseur Peter Schuiten heet Marian Dekker, burgemeester van Zijpe, de ongeveer 40 gasten welkom. Zij stelt zeer benieuwd te zijn naar de wijze waarop architect Robert Collignon, die zich met name concentreert op de architectuur van PALLAS en Adriaan Geuze, expert in landschappelijke inpassing, de resultaten van 28 april hebben verwerkt. Zijn zij er in geslaagd de wensen en opmerkingen van de diverse belanghebbenden op een goede manier te vertalen naar een uitvoerbaar plan? En welke inzichten en voorstellen vinden zij vanuit hun deskundigheid noodzakelijk om te agenderen?

Landschappelijke inpassing door Adriaan Geuze

In zijn presentatie 'Ankers voor landschappelijke inpassing' legt Adriaan Geuze de nadruk op zes thema's:

1. Zichtbaarheid

Het is van belang, te beseffen dat de reactor vanuit een aantal assen in het landschap altijd zichtbaar zal zijn, onder meer vanuit de duinen. Volgens Geuze zou het in de praktijk relatief eenvoudig moeten zijn om enkele kleine duintjes bij de strandopgangen een paar meter (circa 2,5 m) te verhogen, zodat PALLAS aan het zicht wordt onttrokken. Hoe dat vanuit ecologisch oogpunt uitpakt kan hij moeilijk inschatten.

2. Kleur & architectuur

Hoe eenvoudiger de architectuur, hoe gemakkelijker de reactor is in te passen in zijn omgeving. Kleur is hierbij cruciaal. Neem de oude reactor, deze valt door zijn kleur nauwelijks op, maar de vorm is iconisch en juist heel opvallend. De keuze voor een 'juiste' kleur is niet eenvoudig en tevens heel subjectief. Zo is de geopperde verhullende duinkleur in de zomer misschien een goede optie, maar in de winter zijn de duinen en luchten daarboven grijs en valt de reactor dan juist op. Wie wil maskeren komt dus al snel uit bij grijstinten. Architecten zouden hier, zo stelt Adriaan Geuze, echter nooit voor kiezen, die houden meer van contrast, zodat een object gaat 'communiceren' met zijn omgeving. Wit is bijvoorbeeld een onderscheidende kleur voor de reactor en zal dan ook goed zichtbaar zijn.

3. Openheid van het terrein

Wat betreft de openheid van het terrein zijn tijdens de eerste bijeenkomst veel wensen geuit. Nu wordt de het gehele onderzoeksterrein in Petten omsloten door een hekwerk met camera's en andere symbolen van afweer. Dit appelleert niet aan een gevoel van veiligheid.

Om hier wél aan tegemoet te komen zou men kunnen kiezen voor een kleinere veiligheidszone, enkel rondom PALLAS.

4. Toegankelijke campus

Een kleinere veiligheidszone schept de mogelijkheid om voor de rest van het terrein te kiezen voor meer openheid in de vorm van een campus of bedrijvenpark. Dit zou een keuze zijn die tevens inhoudt dat er behoorlijk gesaneerd moet worden, waarmee gehoor wordt gegeven aan een belangrijke klacht van omwonenden: de verrommeling van het terrein. De bouw van PALLAS vormt het uitgelezen moment voor een face lift. Een voorbeeld van een aantrekkelijk terrein is de high tech campus in Eindhoven. Dit terrein is zodanig vormgegeven dat het fijn is om op te werken en zelfs om enkel te flaneren.

5. Informatiecentrum

De realisatie van een informatiecentrum vormt voor een groot aantal belanghebbenden een belangrijke wens. Volgens Adriaan Geuze past dit zeer goed bij de realisatie van een campus. Om het praktisch uitvoerbaar en financieel behapbaar te houden kan gekozen worden voor een clustering van activiteiten in

de streek die de moeite waard zijn voor het informatiecentrum. Denk aan: energie en duurzaamheid, duinen en kustversterking en bollen (aanhaken bij de plannen voor een bollenmuseum). Maak er meer van dan alleen een werkplek, maar ook een locatie waar mensen kunnen ontspannen!

6. Bouwfase

Twee tot nog toe onderbelichte onderwerpen zijn de bouwfase van PALLAS, en daarna de ontmanteling van de HFR. Tijdens deze periode van circa tien jaar zullen omwonenden hier (logistieke/geluids etc.) hinder van ondervinden. Het is van wezenlijk belang dit als fenomeen in de ruimtelijke inpassing mee te nemen en te delen met de omgeving.

Welke consequenties zitten er voor de omwonenden precies aan? Dit zijn allemaal zaken die nader onderzocht moeten worden, maar zeker niet op een zijspoor gezet moeten worden.

Architectuur van het gebouw door Robert Collignon

Robert Collignon (DHV) heeft de maatschappelijke wensen van de eerste bijeenkomst samengebracht in de 'Ambitienotitie PALLAS', een boekwerk dat in opdracht van NRG/PALLAS gemaakt is om in de Europese aanbesteding mee te sturen.

Tijdens zijn presentatie loopt Robert Collignon door het circa zeventig pagina's tellende document met de opmerking dat de inhoud bijna één op één overeenkomt met de adviezen en ideeën van Adriaan Geuze. Zo bepleiten beide heren het idee van de open campus, een clustering van nucleaire activiteiten met een krappere veiligheidsschil en een eenvoudig vormgegeven reactor in een lichte tint die contrasteert met het landschap. Collignon adviseert tevens om de reactor haaks op de duinenrij te plaatsen, zodat het de natuurlijke vorm van de duinenrij intact laat, en tevens een duidelijk contrast vormt.

Robert Collignon is net als Adriaan Geuze van mening dat PALLAS niet te verstoppen is. Hij raadt daarom aan om er, gezien vanuit de Pettemer polder, een eenvoudig object van te maken, dat qua vormgeving is gereduceerd tot de essentie (een simpele rechthoekige vormen) en niet te veel een uitstraling heeft van een industriële installatie.

Bij de keuze voor kleur is hij voorstander voor een variant die alle seizoenen tegemoet komt aan de kleurigheid van het landschap.

Dit is om een eenvoudige manier te realiseren door een wittint te kiezen dat meebeweegt (spiegelt) met de kleuren van de seizoenen en veranderlijke Nederlandse luchten. Hierbij toont de architect een foto van een gebouw dat rood opkleurt door de ondergaande zon. Ook toont hij foto's van de Nederlandse luchten, die voor schilders en kunstenaars door de eeuwen heen een bron van inspiratie vormen. Ook toont Collignon een paar voorbeelden van materialen voor de zogenaamde 'dynamische gevel'. Er kan gedacht worden aan materialen die van een afstand effen en egaal lijken, maar van dichtbij juist een opvallende structuur vertonen.

PALLAS gezien vanuit de duinen, zou volgens Collignon juist moeten opgaan in zijn omgeving. Dit is een open campus waar medewerkers en nieuwsgierige bezoekers graag willen vertoeven. Deze openheid is tevens zichtbaar in de vormgeving van de PALLAS kantoren (veel glas waardoor er in de kantoor kamers en vergaderzalen een direct contact is met de duinen), de beveiliging die beperkt is tot de nucleaire gebouwen en de verlichting die 's avonds alleen het hoogstnoodzakelijke continu belicht. Ten slotte pleit Collignon eveneens voor een informatiecentrum. Pas de verlichting aan de omgeving aan en realiseer een informatiecentrum. Hij sluit zich hier geheel aan bij de ideeën van Geuze.

Publieksdebat

Na de presentaties is er tijd voor reacties en vragen vanuit de zaal. Een deelnemer is benieuwd of de burgers van Borssele op eenzelfde wijze worden gevraagd om hun mening over de inpassing en architectuur van PALLAS, aangezien de mogelijkheid nog steeds bestaat dat de nieuwe reactor in Zeeland komt.

Een medewerker van het ministerie van EL&I antwoordt hierop dat beide locaties nog steeds parallel worden beschouwd en dat de maatschappelijke wensen/stemming in beide plaatsen worden gepeild, zolang initiatiefnemer NRG/PALLAS haar keuze niet officieel heeft vastgelegd. Echter, in Borssele is PALLAS op een industrieel terrein gepland, hierdoor speelt de discussie over inpassing en vormgeving minder. Hierop volgt de vraag of de ontmanteling van de HFR vergunningstechnisch (MER) gekoppeld is aan de bouw van PALLAS. EL&I geeft hierop aan dat beide zaken los van elkaar zullen worden behandeld.

Een aanwezige vraagt of er schriftelijk gereageerd mag worden op de kwesties die deze avond aan de orde komen. Rien Bongers van Het Portaal zegt open te staan voor dergelijke reacties. Deze zullen aan de rapportage van het bureau worden toegevoegd. Er is bezorgdheid over de hinder die kan optreden tijdens de bouwfase van PALLAS. Er is nog erg weinig informatie hierover beschikbaar, merkt een aanwezige op. Paul de Jong (project director PALLAS) legt uit dat de geschetste tien jaar (zoals Adriaan Geuze in zijn presentatie aanhaalt) niet klopt. Hij schat dat de fase van ruwbouw tussen de twee en drie jaar duurt.

De details zullen ter zijner tijd allemaal beschreven worden (en tevens uitgelegd en besproken

met de bevolking) in o.a. het Milieu Effect Rapport (MER). Het project is zo ver nog niet.

De suggestie om duinlichamen op te hogen om PALLAS aan het beeld te onttrekken wordt door een aantal aanwezigen bekritiseerd. Men is bang voor een verstoring van de flora en fauna aldaar. Bestudeer eerst goed welke kwetsbare flora en fauna aanwezig is. Het duingebied bij Petten is een kwetsbaar gebied en herbergt uiteenlopende bedreigde soorten. Adriaan Geuze kan zich de zorgen goed voorstellen en raadt aan om dergelijke beslissing eerst te laten toetsen door een expert/experts.

Een aanwezige merkt op dat er meer aandacht moet komen voor milieucompensatie.

Het advies om de reactor te laten meekleuren met de seizoenen wordt positief ontvangen. Een aantal aanwezigen is daarnaast bang dat er voorbij is gegaan aan de plaatsing van – uiterst zichtbare! – luchtkoelers, die ook een stempel drukken op de inpassing van PALLAS. Paul de Jong geeft aan dat deze niet zichtbaar zullen zijn. De hoogte van de luchtkoelers is circa 12 meter, waar de reactor circa 24 meter boven NAP uitsteekt.

Een deelnemer vraagt zich af of en zo ja op welke wijze er in het bestemmingsplan invloed kan worden uitgeoefend op de inpassing en architectuur van PALLAS. Adriaan Geuze geeft aan dat elke bouwaanvraag door de gemeente zal moeten worden goedgekeurd en afgegeven.

Welstand geeft hierin een advies. De gemeente heeft beslissingsmacht en maakt uit aan welke kwaliteitseisen de aanvraag moet voldoen, ook als het Europese projecten betreft.

Vanuit het publiek volgt de suggestie om de bouw van PALLAS te koppelen aan de sloop van de oude reactor (HFR). Burgemeester Marian Dekker geeft aan dat het hier om twee verschillende MER procedures gaat, met elk een eigen dynamiek. Deze vallen lastig aan elkaar te koppelen.

Op de vraag of de adviezen van de architecten wel uitvoerbaar zijn, stelt Paul de Jong dat hierin een paar dingen belangrijk zijn: Dat veel zaken zoals een open campus, een brede sanering etc. het PALLAS project overstijgen en dat deze suggesties door alle vier de bedrijven van de onderzoekslocatie zullen moeten worden opgepakt (ECN, NRG, Covidien en het Europese GCO). De Jong zal zijn best doen dit te agenderen. Voorts moeten de financiële middelen ook beschikbaar zijn, en daar schort het aan, aldus De Jong. De enige manier om dit op te pakken is stap voor stap.

Tot slot wordt er gevraagd wat er nu met de plannen van de architecten zal gebeuren. Paul de Jong geeft aan dat deze meegenomen zullen worden in het aanbestedingstraject en dat de 'Ambitienotitie PALLAS' ter zijner tijd beschikbaar zal worden gemaakt op www.pallasreactor.eu.

Avondvoorzitter Peter Schuiten sluit de bijeenkomst af en bedankt alle aanwezigen voor hun bijdragen.

Fotografie: Rien Bongers, Het Portaal.
Foto's: Adriaan Geuze (pg 2) en Peter Schuiten (pg 4)

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

